

ČAJ

Pro chvíle pohody

SRPEN 2009

Časopis Autorů Jičínska

GAY

**Tati chtěl bych ti říct že jsem gay
Prosím nebud' zlej
Musíš smířit se s tím
Chvíli tu stůj Hned ti odpovím**

**Ten muž gay je
Mrknul na mě políbil mě a mě stál
Mám rád gaye
Souhlasím s tím Klukem jeho
jsem se stal**

(úryvek)

Tomáš LÖRINCZ

35

Vážení čtenáři,

je srpen a okurková sezóna, takže se dostalo i na příspěvky tematicky nezařazené, ale rozhodně ne horší než ty, se kterými jsem Vás seznámil v minulých ČAJích.

Hostem srpnového čísla je mladý student Západočeské univerzity v Plzni Tomáš Lörincz, jehož tvorba mě zaujala v literární soutěži Řehečská slepice, a tak jsem Tomášovi nabídl, jestli by přišel na ČAJ. A on nabídku přijal a poslal ještě trochu poezie, aby ochutnávka byla pestřejší.

Další dva zástupci LiSu, jsou staří známí, jejich tvorba je také spíše tradiční, nakonec vnučka Kačenka svého dědečka Bohumíra Procházku „zaměstnává“ i o prázdninách. A Zlata Zákoutská na svoje „sestřičkovské řemeslo“ taky ráda vzpomíná, a to vesele i smutně, prostě jak to přináší život.

Užívejte si druhý prázdninový měsíc, než se přihlásí babí léto.

*Tak dobrou chuť, vlastně DOBRÉ POČTENÍ!
Váš Václav Franc*

OBSAH ČÍSLA:

Tomáš LÖRINCZ

- Hon za pomlázkou (3 - 6)
- Poezie (6-9)

Bohumír PROCHÁZKA

- Kačenka potřetí (10-15)

Zlata ZÁKOUTSKÁ

- Střípky úsměvné i vážné
aneb Sestřička vzpomíná (16)

HOST ČAJE:

Tomáš LÖRINCZ - (1989 v Chebu)

„Žiju v Perštejně a studuji v Plzni na Západočeské univerzitě fakulty právnické. Hraji na klavír, poezii a prózu píši od čtrnácti let. Kromě toho fotografuji, zpívám, vytvářím videa, píši scénáře a občas si zahraji v divadelní hře, filmu a v reklamě. Zatím jsem se představil v almanachu Současná poezie 2009 a Básníci třetího tisíciletí 2.

Moje motto zní: „Jdi si za svým snem, ať to stojí, co to stojí! Budoucnost nemá překážek ...

Nevím, co bych o sobě mohl ještě více napsat, ale na svých stránkách <http://tomlery.txt.cz> mám o sobě mnoho a mnoho povídaní a článků, co se týče natáčení, focení a zpívání.“

ČAJ pro chvíle pohody

č.35 , srpen 2009, ročník VIII

Vydáno 5. srpna 2009 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina LiSu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

HON ZA POMLÁZKOU

Tomáš LÖRINCZ

Zima. Tuhá zima. Led na rybníku, v sudech s vodou, v okapové rouře. Sníh na stromech, polích, zahradě a střeše domu. Slunce zahalené za tmavými mraky – hustý sníh a nepříjemná temnota.

Dítě za oknem dívající se ven do temnoty s vykulenýma očima a otevřenými ústy dokořán. V ruce drží téměř metrovou pomlázku s velkým množstvím fáborků. Zajímavé! Velikonoce na sněhu! Jak jen to je možné?

„Mami,“ odváží se konečně promluvit, když stojí u okna téměř půl hodiny, „už jsi tohle viděla?“

„Copak, Gabrieli?“ ohlédne se za ním.

„No... tohle,“ zašeptá a stále se dívá ven. Matka k němu pomalu přistoupí a zpozoruje bílou krajinu, temnotu a padající sníh. V tomto momentu se podívá na lustr, který celou dobu svítí. Nepřemýšlela nad tím, ale teď jí připadá divné, že v osm hodin ráno, dne 24. března je všude tma a ona musí svítit.

„Gabrieli, víš ale, co tohle znamená?“ vysloví lítostivě.

„Co?“ zajímá Gabriela a konečně se zahledí do očí své matky – jsou šedé, stejné jako má on. Tolik se podobá matce.

„V tomhle počasí nemůžeš ven,“ řekne mu a podívá se na teploměr za oknem. „Je tam patnáct pod nulou.“

„Mami! To mi nemůžeš udělat!“ protestuje Gabriel a opět se podívá ven. Zahlédne hlouček tří kluků někde v dáli, jak si svítí baterky pod nohy. „Oni jsou taky venku!“

„Je mi to líto, ale ne! Budeš nemocný,“ uvádí mu důvod.

„Vždyť se zase hned uzdravím. Mami, prosím! Mám dneska svátek,“ přemlouvá ji a zahledí se na ni kočičíma očima. V koutku oka mu vytryskne kapička slzy.

Ten jeho pohled. Vážně to asi chce! „Dobře,“ rezignuje, „ale na oběd budeš doma!“

Gabriel je šťastím bez sebe a slíbí jí, že se na oběd vrátí. Přehodí si přes sebe zimní bundu a na záda si hodí batoh. Ještě políbí svou matku, která mu popřeje, ať si vykoleduje pořádnou nadílku. Gabriel za sebou zavře dveře a vydá se přes louku do vesnice – jejich dům stojí totiž zcela na samotě, jen jeden kilometr od vesnice. Sotva vyleze na kopec louky, zahlédne ve sněhu stopu. A další. A třetí! Nebyly tam, někdo je vytváří přímo před ním. Jako by se před ním ploužila neviditelná osoba. Rozhodne se jít za těmito stopami, které ho svedou ze směru jeho cesty do temného a hustého lesa. Čím hlouběji se v lese nachází, tím větší strach se v jeho těle objevuje. Stromy houstnou a po pár dalších krocích tam i přestane sněžit. Stopy se náhle ztratí a Gabriela se zmocní strašlivý strach. Ohlédne se kolem sebe. Na louku to má daleko. Co teď bude dělat? Pak najednou...

...před sebou vidí dřevěnou chaloupku s dvěma čtvercovými světélky s křížkem uvnitř. Pomyslí si, že je to divné světélko, ale když se přiblíží, zjistí, že to jsou dvě okna, jimiž světlo prochází ven.

Zaťuká na dveře a čeká. Má docela strach, neboť ani netuší, kdo se za dveřmi skrývá. Bydlí tady už pár let a les prošel křížem krážem, ale připadá mu, jako by v tomto místě nikdy nebyl. Je si jistý, že tuto chaloupku v životě neviděl, ale i ten les mu připadá prapodivný. Nepamatuje si, že by byl tak hustý.

Dveře se otevřou a vyleze z nich dědeček s holí v ruce. Gabriel si ho neprohlíží, zaujme ho totiž jen ta hola a jeho nohy – má jen jednu. „Čekali jsme tě dřív,“ zazní chraptivý hlas. Gabriela to překvapí a pozvedne pohled k jeho obličejí. Vidí hodně starou vráscitou tvář, jemné a velice řídké vlasy, vousy celkem krátké, ale obočí zajímavě dlouhé a kroucené. Vše nasvědčuje tomu, že právě poznal nejstaršího člověka, kterého kdy viděl, ale jeho oči vypadají

tak divně... jsou mladé, jako by patřily třicetiletému muži, a jsou šedé, jako má on a jeho matka. Dědeček se utrhne z místa a zaleze do dřevěné boudy. Gabriel do ní pomalu vkročí a zavře za sebou dveře.

V chaloupce ale nejsou sami. Na posteli leží staříčká babička. Gabriel se ohlédne na dědečka a pak zase na babičku.

„Jen si ji prohlédni, chlapče,“ vyzve ho dědeček. Gabriel uposlechne a přistoupí k posteli. Je to hodně stará babička. Kůže ovadlá a velice vrásčitá. Husté bílé vlasy má smotané do drdolu a ruce má položené na prsa. V jedné z nich drží prapodivnou hůlku, na jejímž konci se ocitá pěticipá stříbrná hvězda. „Víš, kdo to je?“ vyruší ho najednou dědeček, jenž sedí v houpacím křesle. Gabriel si ji ještě jednou prohlédne. Má takové tušení, že vidí mrtvolu, ale tato odpověď asi nebude ta správná.

„Řekl bych, že to je Matka přírody,“ zahledí se na dědečka, „ale je nějaká stará...“

Dědeček přikývne. „Chlapče, Matka přírody se o nás stará mnohem déle, než si dokážeš představit, ale musím uznat, že její tělo slábne a že pomalu umírá.“

„Ale Matka přírody neexistuje. Ta je jen v pohádkách a plná síly,“ protestuje Gabriel.

„V tom případě se ocitáš v pohádce,“ odmlčí se a zahledí se přímo do jeho očí. „Jsi jediný, který jí může pomoci!“

„Cože? Já?“ nechce tomu uvěřit. Vždyť je to dítě! Jak by on mohl někomu pomoci?

„Ano, ty!“ probodne ho upřímným pohledem. „Byl nám předurčen chlapec věku deseti let, štíhlý, krásný a černovlasý...“

„Takových lidí existuje,“ přeruší ho Gabriel. „Jak si můžete být jistý, že jsem to právě já?“

„Neboť ta zpráva pokračuje. Říká, že přijde kluk s pomlázkou, který v den Velikonoc slaví svátek. A dnes je 24. března a svátek slaví Gabriel. Mýlím se v něčem?“

„Ne,“ polkne zrušením a podívá se na babičku. Připadá mu, jako by opět zestárla o nějakých deset let. „Co mám tedy udělat?“

„Najít zlatou pomlázku a vrátit mládí a zdraví Matce přírodě.“

„Kde ji ale najdu?“ zeptá se Gabriel, neboť si je naprosto jistý, že nic takového neexistuje.

„To víš jen ty. Musíš chtít a najdeš ji.“

„Chcete tím říct, že když pomyslím na pomlázku, že se mi objeví? Třeba teď pod nohama?“

„Ano.“

Gabriel zavře oči a začne se plně soustředit na nesmyslnou věc, o níž si stále myslí, že neexistuje. Pak oči otevře, ale pod nohama nic neobjeví.

„Tak jednoduché to není! Musíš ji doopravdy chtít a prokázat, že si hoden pomlázku nést.“

„Ale jak ji tedy získám? Zdá se mi, že ji nikdy neobjevím!“

„Můžeš mi říct, jak a kdy umřel tvůj otec?“ zeptá se ho dědeček.

Gabriela hodně překvapí, že ví o jeho otci. „Loni na Velikonoce... utopil se v našem rybníku...“ vysloví a z očí se mu vylijí kapičky slz. „Proč se mě na to ptáte?“

„Na to už musíš přijít sám.“ Stoupne si a otevře mu dveře, aby mohl odejít. „A nezapomeň! Velikonoce končí přesně ve dvanáct hodin.“

Gabriel se opět ocitá sám v tom nepříjemně na něj působícím lese, ale jde dál. Jakmile vyleze ven z lesa a ocitne se na kraji louky, zahlédne své kamarády, jak si svítí baterkou pod nohy. Zavolá na ně a spěšně je dohoní. Navzájem se pozdraví a pochlubí se, kolik toho už mají. Jediný Gabriel má batoh zcela prázdný. Putují dále a hluboký sníh jim překáží v pohybu.

„Tohle je nemožné,“ vysloví jeden z nich. „Ještě nikdy jsme neměli Velikonoce na sněhu!“

„Pst!“ vyřkne náhle Gabriel a všichni se zastaví. „Slyšeli jste to praskání?“

„Praskání?“ ozve se druhý kamarád. „Jaké?“

Najednou se to stane. Pod nimi začne praskat půda a Gabriel se náhle propadne. Všichni najednou zjistí, že stojí na zamrzlém rybníku. Po Gabrielovi zbyla jen díra s rozpraskaným

ledem kolem. Kluci dostanou nevýslovný strach a padnou na kolena. Začnou zběsile odhrabávat sních, aby našli svého kamaráda.

„Gabrieli!“ zvolá jeden. „Kde si?“ přidá se další a oběma začnou téct slzy.

Náhle ho objeví, jak pluje pod vrstvou ledu. Začnou do něj zběsile bouchat, aby mohli Gabriela vysvobodit. On se na ně dívá a podle pohybu úst a bublinek, které se z nich vypouštějí, se kluci domnívají, že žádá o pomoc.

Gabrielovi pomalu začne ochabovat celé tělo. Jeho mozek přestává myslet. Stále ještě nad sebou vnímá zběsilé pohyby kamarádů, ale náhle se začnou oddalovat. Gabriel se propadá do hlubin temnoty vlastního rybníku. Jediné, na co stačí ještě pomyslet, je, že loni se tu na Velikonoce utopil jeho otec a že letos, se tu topí on. Pomalu se propadá hlouběji a hlouběji...

Temnota sílí a...

Zahlédne krátké blýsknutí a pak už nic. Jen tmu. Černočernou tmou.

Gabriel cítí, jak pomalu umírá a při dopadu na dno se všimne něčeho blyštivého. Neví, co by to mohlo být, ale sebere poslední své síly a lapí se podivné věci. Umírá.

Náhle se něco stane. Gabrielovo tělo s sebou trhne a otevřou se mu oči. Z té blyštivé věci, jíž drží pevně v ruce, mu do těla propukne vlna života tak silná, až se dostane do celého rybníka. Led na hladivě hlasitě zakleje, což přinutí oba kluky, aby rychle utekli, a hned poté led vybuchne a rozlétne se všude okolo. Kluci se chrání před úrazem ledu, ale jako by se jich všechny kusy ledu vyhýbaly. Vše se uklidní a kluci se dívají na bouřlivě rozvlněnou vodu v malém rybníku. Náhle z něj vyleze Gabriel a v ruce drží zlatou pomlázku se stříbrnými fáborky.

„Ty žiješ!“ zařve jeden z nich pln radosti.

„Jak se ti to povedlo?“ řve i ten druhý, ale Gabriel se nesměje a nehodlá jim na žádné otázky odpovědět.

„Kolik je hodin,“ zeptá se jich náhle. Jeden z nich mu oznámí, že mají ještě deset minut, než je začnou holky polévat vodou. Ten druhý dodá, že snad ta voda nebude mrznout a vybuchnou smíchy, ale Gabriel se nesměje a rychle uteče pryč.

Za pět minut dvanáct vtrhne bez vyzvání do dřevěné chalupy uprostřed lesa, kde na něj dědeček celou dobu čekal a už mu také převrátil babičku na bok, aby ji hoch mohl jemně sešvihát.

„Jen do toho, chlapče,“ povzbudí ho dědeček, když vidí v jeho očích jisté pochybnosti, ale nakonec ho poslechne a zazní první rána. Gabriel sice jemně hladí pomlázkou o zadek babičky, ale pokaždé se rozezní rána, jako kdyby mlátil do bubnu. Přestane sněžit.

Při druhé ráně zmizí všechen sních. Při další ráně vyleze slunce a ozáří celou zemi. Další rána znamená květ rostlin a zpěv ptáků a náhle zazní další rána a dědeček položí babičku zpět na záda. Babička před jejich očima zmládne snad o sto lidských let a probudí se. Pohledem zavadí o Gabriela a poděkuje mu.

„Nebýt tebe, Gabrieli, nevím, jak by to se mnou dopadlo,“ usměje se na něj a stále leží na posteli. „Víš, chlapče, nebyl jsi vybrán náhodou...“ vysloví náhle.

„Jak to myslíte?“ nerozumí najednou Gabriel.

„Víš, kdo je tohle?“ zeptá se Matka přírody a ukáže svou hůlkou na dědečka vedle ní.

„Má stejné oči jako já. Vidím se v něm, ale opravdu nevím, kdo to je,“ zesmutní Gabriel.

Babička se otočí na bok a ukáže Gabrielovi svůj zadek. „Myslím, že by bylo vhodné, kdybys mě dovyhléčil!“

Než tak Gabriel stačí učinit, dědeček začne couvat dále od postele až k oknu a stále se přitom dívá Gabrielovi do očí. Gabriel švihne prvně zlatou pomlázkou, která se pohybuje jako vrbová, a dědečkovi naroste noha. Když švihne podruhé, promění se jeho vlasy na husté a černé a vousy se zcela ztratí. Gabriel udeří potřetí a nestačí se divit. Před jeho očima dědeček omládne na třicet let a jeho tělo zesvalnatí. Gabrielovi začnou téct slzy štěstí a upustí pomlázku k zemi. Její dopad však není slyšet.

„Tati,“ vyblebtá ze sebe mezi vzlyky a rozeběhne se k němu. On se jen usměje a obejmou se. Matka přírody ho vyzve, aby šel domů, nebo nesplní slib, který dal matce. On i se svým otcem odejdou domů.

Zaklepe na dveře svého domku, které mu otevře matka. „Už jsem doma,“ oznámí jí Gabriel a podá jí batoh do ruky.

„Tys nic nedonesl?“ zajímá se matka. „A proč jsi tak špinavý?“

Gabriel se na sebe podívá a zjistí, že je zcela suchý, ale bláto z rybníku má stále na sobě. Přitom si také myslí, že nějaká malovaná vajíčka, či jakákoli čokoláda se nevyrovná tomu daru, co si na Velikonoce vykoledoval.

„Ale já nejdu s prázdnou, mami,“ vyvádí ji z omylu.

„Ale tvůj batoh je prázdný...“ nerozumí tomu jeho matka. Že by měl něco v kapsách?

Gabriel sáhne za dveře a chytne nějakého člověka za rukáv. Přitáhne ho k sobě. Mamka začne brečet a upustí batoh na zem. Svými dlaněmi si přikryje ústa. „Tome?“ zmůže se vyslovit jen toto krátké slovo.

„Marie?“ odpoví jí s úsměvem, obejmě ji a vášnivě ji políbí.

POEZIE TOMÁŠE LÖRINCZE

Gay

Tati chtěl bych ti říct že jsem gay
Prosím nebuď zlej
Musíš smířit se s tím
Chvíli tu stůj Hned ti odpovím

Ten muž gay je
Mrknul na mě políbil mě a mě stál
Mám rád gaye
Souhlasím s tím Klukem jeho jsem se stal

Je OuKej být gayem
Hrdost svoji měj Já tu nejsem
Mám rád kluky jen
Pošli mi je sem Ted' tu nejsem

Ó silný muž ted'ko jsem
Pravil jsem to nahlas světem
Homo je náš sexuchtivý muž
Ženu mi vedou no ale huš

Hej ten je gay
Spával se mnou miloval mě a líbal
Ten gay můj je
Žijem spolu Jen chci abys mě chápal

Tvůj syn

Není druhé šance

Když přede mne předstoupíš
Do očí se zaboříš
Slyším vše co povídáš
Ale to ty nevnímáš

Nedokážu promluvit
Pokusím se to tajit
Myslíš že to předstírám
Nervozitu zapírám

Prý mě teď potřebuješ
Neboť se někam ženeš
Padám dolů do hlubin
Díváš jak se potápím

Ty jen stojíš a čekáš
Slzy při tom počítáš
Mrzí mě to říkáš pak
Ale já nešel na vlak

Na omluvy je pozdě
I když se cítíš hrozně
Šanci bych ti ještě dal
Ale to jsem promrhal

Potřebuji tě mít rád
Srdce není kamarád
Rty mé byly červené
Teď se barví na modré

Srdce mé přestalo tlouct
Přesto volá o pomoc
Padám dolů do hlubin
Díváš jak se potápím

Ty jen stojíš a čekáš
Slzy při tom počítáš
Mrzí mě to říkáš pak
Ale já nešel na vlak

Miluji

Miluji tvé oči neb jsou plné touhy
Miluji tvé rty které po polibku touží
Miluji tvůj hlas když v něm vzrušení shledám
Miluji tvé ruce a pohyby hlídám

Miluji tě od prvního okamžiku života
Miluji tě opravdově ústy se to neříká
Miluji dny s tebou a ze života krás
Vidím tě posté však miluji tě zas

Myslím na tebe

Nemohu jít spát neboť přemýšlím o tobě
Nemohu usnout protože myslím na tebe
Když nakonec usnu zdá se mi sen o tobě
Ráno pak proto nechci vylézt z postele

Po cestě do školy vidím tě před sebou
Nevidím jiný kluky nikdo není před tebou
Na přednášce sedím vpředu dění kolem nevnímám
Pořád myslím na tebe a úkoly nestíhám

Po škole jdu na oběd s úsměvem na tváři
Procházím ulicí svou cestu si vytvářím
Na obědě u stolu dlouho sedím sám
Však nejsem sám tebe v hlavě stále mám

Nechci na tebe myslet prosím dej mi svobodu
Rád na tebe myslím ale zapomínám na voďu
Nechci trpět žízni i když tohle asi chceš
Ty o tom nevíš ale pevně mě svazuješ

Odchod

Dávám mu přátelský úsměv
který vyjadřuje hněv
a strašně dlouhý žalozpěv

Hádám se se svým přítelem
neboť chce rychle odjet ven
Já přitom padám do kolen

Mávám mu na štěstí dalších let
ať odletí klidně hned teď
a ať se vrátí brzy zpět

Naivita

Zamiloval jsem se a jsem šťastný
Každý mi lásku přeje Prý at' je to vážný
Zamiloval jsem se Neviděl jsem problém
Stále jsem přemýšlel a doufal že je po mém
Zamiloval jsem se Vždyť je to mládí
Však později jsem zjistil že jsem naivní

Naivita pak náhle odešla
Skončila dřív než vůbec začala
Naivní smí snad člověk být
ale v lásce sotva když musí žít

Je mi to trapný už jsem dost starý
na to abych se choval jak puberták který
je zamilován až po uši

Nevím co mám dělat
Naivitu chci zas hledat
Teď v realitě se ocitám
Což je dobře říká každý
ale já ji prostě nechci
Já ji nevnímám

Přemýšlel jsem dosti o budoucnosti mé
a musím říct že je to mnohdy žalostné
V realitě má žít každý
ale jen za tu cenu že bude žít navždy

a ne že se náhle probudí dojde mu co je zač
Pak začne brečet a dlouho nezastaví pláč
Já prostě ztrácím sílu Chci být zas naivním
neb mě už unavuje jak kvůli realitě furt bulím

KAČENKA POTŘETÍ

Bohumír PROCHÁZKA

(příspěvky o Kačence vycházejí průběžně v Prochorovinách od prosince 2004, první část Povídaní o Kačence vyšla v ČAJi č. 24 v září 2008, druhá část ... A zase ta Kačenka vyšla v ČAJi č. 31 v dubnu 2009)

Kačenka. Je takovým malým zvířátkem. Když běhá po zahradě, kadí tam, kde ji to právě popadne. Domluva nepomáhá. Musí přijít trest a ten, jak známo má přijít záhy po činu, aby měl příslušný efekt. Ale zkuste ji plácnout přes prdel po takovémhle činu.

Stáli jsem na naší zahradě a ptám se: „Máte doma taky šnytlík?“ „To není šnytlík, to je pažitka,“ poučilo mne dítě, „pažitku máme.“ Někdy mne ta její přemoudřelost pěkně štve. Jako třeba když vysvětluje, co je řepka olejka ... Babička se chystala, že pojedje domů a nemohla nalézt pantofle. Hledali všichni. Až za stodolou, kde by se to nejméně čekalo. Káča běží po trávě, babiččiny pantofle v ruce. Před stodolou si je oblékne („Je to nebezpečné, mohla by sem si něco vrazit.“) a za stodolou odloží a po trávě pokračuje. Nezajímá ji, čí pantofle jsou. Ona je právě teď potřebovala. Krásný život, mít možnost vzít si to, co právě chci, a to beztrestně. Protože kdo by viděl Káču, jak plachtí v pantoflích čtyřikrát větších než je její nožička, od trestu by upustil.

- Zkuste nechat ženskou bez dozoru. Nejnebezpečnější je, když je „hodná“. Nebrečí, nic nechce, ani žvejkavé medvídky. To právě něco vyvádí. Kačenka to umí. Třeba až druhý den najdu rozsvícené (a vysvícené) všechny baterky a blikačky, co v šuplíkům mám.

Jindy zase snědla celou zubní pastu. Kartáček ale zůstal netknutý. Z pusy, tuším i z uší, jí šly bublinky. „Maminka mi říkala, že si mám čistot zuby,“ vysvětlila nám.

Ale nesnáší domlouvání. Buď odchází, nebo dává najevo, že neposlouchá. Nebo se mstí dodatečně. Třeba jako nedávno: nacpala celé mýdlo do výlevky. Říkám, ženská vynalézavost je bezbřehá.

- Šli jsme uříznout klacky k rajčatům. Pomáhala, podávala sekyru i pilku. vlezla i do největšího houští u rybníka. Tak povídám: „Vykoupeme se.“ Souhlasila. Pravda, moc teplo nebylo, možná že ten den koupali jsme se v České republice jen my dva. Instruoval jsem ji, že nesmí nic povědět ani babičce, ani rodičům. Souhlasila. Dodržela. Inu, snad to s tou ženskou ukecaností není tak hrozné.

- V knihovně se Káča (je rychlejší než my) vrhla k regálům a začala jim tam vytahovat ty destičky, co oddělují písmeno I od J a další. Písmena ji moc nezajímají, tím méně jejich rozdělení. Po umravnění se soustředila na krabici Harlequinů a vybrala si knížku s líbací scénou na obalu, co té holce tam trochu padá ramínko. Dlouho ji paní knihovnice Lenka přesvědčovala na dětské čtivo, než si dala říci. Pak ale zase chtěla všechny knížky domů. Naznačovala, že to tam stejně teď nikdo nečte. Nakonec jsme ji přesvědčili na Perníkovou chaloupku a Míšu a Lidušku, které shánějí peníze na vyléčení nemocného dědečka. Cestou domů pozoroval jsem malou intelektuálku (chyběly jen brýle), jak si hrdě nese knížky pod paždí. Přemejšlel, jak ji vysvětlím, proč musejí shánět peníze, když pan doktor Raath tvrdí, že vždycky je nějaký lék bezplatný.

- Už dva dny hledám brejle. Přesně od té doby, co tu naposledy byla Káča. Káča potřebuje všechno a zmocňuje se toho bezohledně. A nevěřím tomu, že si není vědoma důsledků svého počinání. V případě brýlí přišla mi záhy představa, jak po chvíli, kdy dána spát, vytahuje skryté zrcátko a baterku, nasazuje si brýle. jednou jako Bartoška na karlovarském festivalu doprostřed vlasů, jindy jako přísná uča. Dívá se do zrcátka a pitvoří se. Kdybych ji mohl při tom vidět, snad bych i ty brýle oželel.

- Kačenka je už velká. Slavila třetí narozeniny. Oblékla si riflovou sukni délky lady (do půl lýtek), světlé triko, do vlasů jemnou sponečku s kytkou. Svě tři svíčky na kubistickém dortu sfoukla šmahem, ale dort ji nezajímal. Narozeniny oslavila bosa.

Hned po oficialitách zula boty i ponožky Rozložila darované kuželky a začala házet, ano, ne koulet, ale házet na ně koule. Po každém hoďu vždycky oběhla dům a zase házela. Tak si ty narozeniny pěkně užívala. Pak se ztratila kuželková koule. Všichni hledali, Kačenka je nechala. Když byla před koncem oslavy koule prohlášena za ztracenou, bosá Kačenka šla ke kytce a odtud kouli vytáhla. Ještě třeba podotknout, že když se kačenka líbá, tak u toho přivírá oči.

- Kačenka byla nemocná. Vyfotografovali ji plíce a tu velikou fotku ji ukázali. Kačence vadilo, že nemá plíce barevné. Řekli jí, že má zápal plic. To se jí moc nelíbilo. Představovala si, jak se v Češově zapalují kamna. Ale nejhorší bylo, že se musela léčit. Musela brát prášky – antibiotika, které do jejího těla nepatří. Ale nejhorší ze všeho bylo, že léčení je, když se nesmí utíkat, ani moc chodit. Na to kačenka není zvyklá. A tak se léčila, jenom když se někdo koukal. To ležela a listovala si svou oblíbenou knížkou, anglickým slovníkem. U slovníku jí ani nevádí, že tam nejsou obrázky. Ale písmenka jsou seřazena do sloupků, Kačenka má systém ráda. Jakmile ale všichni odešli, dala si kolečko po pokoji, někdy proložila kotrmelec. A pak se zase léčila. Zabralo to. Kačenka je uzdravená a může chodit do cvičení.

- Kačenka vstala od svých nesmírně rozházených hraček, přišla ke stolu, narovнала pokrčený ubrus a řekla: „Babi, já mám láda, když je to ulovnaný.“ A šla pokračovat ve vysypávání korálků na koberec a nakládání některých do dřevěných vagónků, které udělal děda. V každém z nás je už geneticky zakódován smysl pro pořádek. Jenomže – pořádek – co to je? Už je konečně potřeba si uvědomit, rozličnou náplň toho slova. Tak Kačenka kupříkladu soudí, že je to nějaký pan Pořádek, který, když jde ona spát, všechno to uklidí a ona, když se probudí, musí zbytečně zase znova vytažovat autíčka a pany. A tak ho moc nemá ráda a tak mu tu práci ráda ponechává. Rodiči, prarodiči, ba ani bratrem nenechá se donutit k úklidu. Kdyby uklízela, tak by pak špatně spala. To jen nemoudří dospěláci se pořád zbytečně pachtějí s nějakým úklidem. Stejně ty uklizené věci budou za chvíli potřebovat.

- Na všech radiátorech v bytě suší se ořechy. bedny jsou velké, přečnívají. Je potřeba je podepřít hůlkou. Kdyby se ořechy rozsypaly, to, co je na nich, těžko by se z koberce dostávalo. Když přišla Kačenka, vysvětlili jsme jí to nebezpečí, ať dá pozor. Dávala. Ale podpěrná hůlka moc ji zajímala, Když jsme odešli, zkoumala ten šparajc. Tak důkladně až... . Zelená bedna visela na Káčině hlavě, ta klouzala po rozsypaných kuličkách ořechů a řvala. „Vidíš, kdybys nic neřekla, ani by si nevšimla,“ řekl jsem ženě. Následoval dialog, už neřvala jen Kačka. Některé zákazy nemají smysl. Vlastně mají. Úplně opačný.

- Ve svých třech letech řekla nám Kačenka: „Ty nemluv, teď mluvím já.“ Káča jedna. Takhle se projevuje, když je člověk osobnost?

-Cestou ze školky řeklo nám naše vnuče, že jsme idioti. Několikrát. Někdo z rodiny usoudil, že to má z televize, prý z Rodinných pout, nebo Ulice. Ani na jedno se nedívá. Ta cesta přenosu je složitá, nevypátratelná. Ani za pytlík žvejkcích medvídku nevysvětlila, co to slovo znamená. Prostě to neví, přesto používá. To my lidi děláme. Abysme byli důležití. Jako jeden politik co se jmenuje jako ten rybník u Bělohradu, ale bez „d“. Káče jsme to prominuli. S Káčou je to vícenásobně jako s našimi politiky – nikdy nevíme, co se od ní dá čekat. Ale není zákeřná. A je vtipná. Cestou ze školky přála si jít (=utekla mi tam) přes trávu, co si lidi zkracují cestu k Tesco. Protože na té trávě ležel sníh, protože jsem měl páskové sandály, čehož si samozřejmě všimla. Pak přála si „vzít“, protože ví, že k nám vede 63 schodů. Naštěstí jí jen kyselé okurky a jablka, takže není obtloustlá. Pravda, že bych jí ten člověčí výtah mohl odmítnout, ale když ona se tam nahoře, na koni, umí tak pěkně přimáčknout A taky jsem potřeboval, aby mi trochu uschly ponožky.

- Za čtyřiaadvacet hodin pořídila si Káča:

- 1, Fialovou modřinu na levé tváři, jak uklouzla při lezení na lavici, aby se podívala, jestli už je ručička na devítce a můžeme do školky.
- 2, Bouli na čele jak rozrazila dveře výtahu a ony se vrátily a porazily ji.
- 3, Bolák na ruce, jak chtěla na hřbitově pohladit plamínek. Kača hladí vše - psy, děti, motorový vlak a všechny své plyšáky. Nás moc ne.
- 4, Flek na novém triku, ale ten tam mívá na triku denně, protože ubrousky na utírání pusu a kapesníky neuznává.
- 5, Dvakrát měla úplně modré ruce a nepodařilo se zjistit od čeho, ač jsme téměř stále v dohledu. Svíčky u nosu, drobné škrábance, nová sprostá slova a ztracené kapesníky nevidujeme. Jen nechápu, proč ve školce záhy získala jméno Tornádo.

- Máme novou písničku:

Už pudu domu, už pudu domu
já už se těším
Přijde pro mne maminka,
nebo taky tatinka,
Já už se těším.
My taky, konečně bude klid.

-U poobědové kávy je klid, pohoda. Najednou Káča povídá: „Dědo, a co kdybychom nechali babičku sníst vlkovi.“

No řekněte, taková malá holka a na co nepřijde. Ačkoli

Ne, s těmi pohádkovými krváky by měla naše vláda už něco udělat. Ty české pohádky, to je hrůza. Ale když ona ale je už několik měsíců demisnutá.

- Slastná chvíle, když jde Káča spát. Najednou klid. I z důvodů výchovných i fyziologických bylo by úžasné i spaní odpolední. Zkoušíme to. Žena předcítá, já za zavřenými dveřmi naslouchám. Je to příjemné. Káča by jistě poslouchala, jenže něco vnitřního jí to nedovolí. Potřebovala by si dát kolečko po bytě. Nebo radši okolo domu.

„Tak jdi“, ujíždí ženě nervy, „když nechceš poslouchat.“

„Ty jdi ..“, Chvilí se tam dámy posílaly navzájem. Rodinná pohoda.

Vnuk použil před námi tohle slovo poprvé až v deseti. Pokrok se nedá zastavit. Ve dvanácti se Káča dá na víru, pak na ekologii, bude se nechávat odtahovat za nohy před Temelínem, nebo jiným Temelínem. Zkusí trávu Odstěhuje se od rodičů. Odjede do ciziny. Vráti se Kéž by alespoň zůstala normální a nedávala se na politiku.

- Byli jsme sami, a tak jsme si to užívali. Nejdříve jsme přišli do úřadu a tam nám řekli, ať zmáčkeme OSVČ. To slovo se Kačence nelíbilo, taky si ho nikdy nezapamatovala, ale zvednuta knoflík zmáčkla. Líbilo se jí, jak sám od sebe vyjel papírek, a tak mačkala pořád knoflík OSVČ, až jsme měli mnoho papírků, na každém jiné číslo. Žádné takové číslo nikde nesvítilo, tak jsme si sedli. Kačenka vydrží sedět jen osmnáct vteřin. Pak vzala věc do svých rukou. Postavila se se svými 98 centimetry k přepážce a řekla: „Kde tady dáváte bombóny?“ Prvně v životě viděl jsem Českého úředníka v rozpacích. Byla to úřednice a slíbila Kačence, že příště bombóny budou. Netušila, že takovouhle věc si Kačenka přijde zkontrolovat. Na rozdíl od mnoha občanů, kteří jen nadávají, ale pro věc nic neudělají.

Odbavení jsme pak byli záhy. Každý jsme dostali svůj papír. Já jsem tam napsal písmena (mnoho), která ničemu nepomohla, ale musela tam být, Kačenka nakreslila sluníčko. Kačenčin papír byl hezčí.

Potom jsme museli spěchat, protože se křížovala padesátpětdvanáctka a padesátosmosmnáctka s padesátpětjedenáctkou.

Kačenka řekla: „Ahoj, pane výpravče.“ Ale on ji stejně červenou čepici nepůjčil. Přesto jsme všem vlakům zamávali. Kačenka jim šeptem ještě něco vzkázala, ale co, to nepověděla.

Hned nato se začala domáhat mého slibu, nezbylo, než ho splnit: V České pojišťovně mají výtah bezhlučný, hydraulický, při troše šikovnosti veřejně přístupný. Jsou tam zrcadla a sklopná sedačka. Dveře se samy otvírají a zavírají. Může být větší zážitek? Kačenka vystoupila ve druhém patře, prošla se chodbou a zmáčkla nulu. Tam si zase počkala, až se dveře automaticky hydraulicky otevřou, jen nakoukla a frčeli jsme nahoru. To už si tu sedačku sklopila. Za peníze pojištěnců jsme si to užili. Šestkrát, dál Káča počítat neumí.

A pak že v Jičíně není žádná kultura.

- Kačenka telefonovala: „Babi, budeme vodovat?“ za to dám krk, že ani vy, inteligenti, nevíte co to znamená. Ani my tenkrát. Prostě Kačenka zobrazuje svět. Vodové barvy jsou ten nejškodlivější způsob na ubrusy, nábytek, šatičky i tělo. Proto ho Kačenka s potěšením používá. A že si na to vymyslela krásné sovo. Akvarel vzniká vodováním. Kačenka vznikla milováním.

- Když jsem ráno oblékal Kačence triko (podržet oba rukávy!) najednou pravila: „Já tě dneska budu poslouchat.“

Rukávy se zašmodrchaly, neboť podobné vyznání se mi ještě nedostalo a taky nevyplnilo v žádném z našich společných dnů. A že jich bylo. Pohladil jsem dítě a zeptal jsem se proč tak náhle. „Rodiče mi to přikázali,“ vysvětlila Káča. Zajisté byl ten den jako každý jiný. Netřeba vyjmenovávat předměty našich střetů. Přece známe ta velkorysá ženská prohlášení, ne?

Stalo se vám to někdy? Vstáváte ze židle či gauče, lezete do bačkor, je tam jen jedna. Hledáte, ohýbáte se, nakukujete pod postele. Pak nařknete ženu (muže), jak bývá v českých domácnostech zvykem. Bez výsledků.

V našem případě prostoupila hledací mánie až k sousedovi, který ten den spravoval záchod a já byl pozván (cha, cha) jako poradce. Nic. Několik dní kulhal jsem po bytě v jedné bačkoře, nohy jsem střídal pro nebezpečí skoliózy. Na schodišti ptal se mne soused: „Našli jste tu bačkoru?“ Ne. Z ošoupané bačkory stal se problém globální. První věta termodynamická (zákon o zachování hmoty) v naší domácnosti neplatí. Až po druhé čokoládě Káča vlezla v ložnici pod postele a bačkoru vytáhla. Ne že by ji zakopla pod jednoduchou postel. Její ženská rafinovanost se zase projevila. V tom, že skryš byla dokonalá. Při běžném hledání neobjevitelná.

Na kole máme nosič, na kterém navzdory předpisům sedává při krátkých cestách Káča. Je zcela logické, že si nosič přejmenovala – sedič. Skvěle přiléhavý výraz, ne? A taky důkaz toho, jak neprávem mluvíme o dětech jako o nerozumných bytostech.

Nová růžová čepice, kterou upletla Hanička, Kačence sluší. Když si k tomu vezme parádní bundu a nestačí si ještě zamazat kolena, tak je kočka. Dokud si nezačne utírat dos rukávem. A kdybyste viděli jak vypadá, když jí špagety s kečupem Prostě si, pánové, ty ženské zas tak neidealizujme. jedna má nohy do X, jiná křivé zuby, nebo si utírá nos do rukávu A nebo, ... nebo jsou to právě ty drobné nedostatky, které nás na ženských tak přitahují?

- Kačenka má nové plavky. Dvoudílné. Ručně štrykované. Babička dva dny nemluvila, počítala oka. Když byly plavky hotové, ležely na stole čtyři trojúhelníky. To, co má být na lidském těle skryto, sestává ze čtyř trojúhelníků.

Kačenčiny trojúhelníky jsou malé, ale jsou. Když si navlékla plavky, šla se pitvořit před zrcadlo. Malé i velké ženské jsou stejné v každém věku.

- Kačenka byla nemocná. Když je nemocná, smí si pouštět pohádky na počítači, protože v posteli nevydrží ani když je nemocná. Sedí důležitě na vysoké sedačce a má na hlavě sluchátka i mluvítko. Chtěl jsem si taky poslechnout, ale řekla mi, že bych to rozbil, že to smí jen ona. Pak ji povolali k řízku. Když není nemocná, řízek jí.

Když je nemocná, udělá si z bramborové kaše na talíři horu a z té hory pouští na lžičce kousky řízku jako vagónky vláčku. Kdyby nebyla nemocná, dostala by „potlamě“ a byla vyhozená od stolu. Koukal jsem na Káču a moc se mi chtělo udělat si bramborokašovou horu. Ale to nesmím. Nejsem malý. Začalo mi to být líto.

- Ve vymýšlení nových, velmi přiléhavých slov má Káča spoustu kolegů. Jedna Verunka pojmenovala rozvodnu ve Starém Místě DRÁTELNA. Nemáte někdo další slova do nového slovníku té krásné řeči která se jmenuje dětština?

- Na zahrádce rostou lesní jahody. Kačenka ví, že jsou sice menší než ty velké zahradní, ale dobřejší a sladší. Objevila zajímavou zákonitost – čím jsou blíže k záchodu, tím jsou sladší.

-Začíná být vybavena proti mnoha protivenstvím světa. Výraz „do prdele“ ovládá tak, že úplně zapomene, že špatně vyslovuje písmeno R.

„Opři ty hrábě. ... Opři, do prdele, ty hrábě.“ Povšimněme si, jak oním expresivním výrazem zdůrazní naléhavost problému.

Bylo by zbytečné pátrat, kde se dítě některým slovům učí. Možná byli bychom překvapeni kdo všechno Nebo ... nemá smysl dopracovat se k sebeobviňování.

- A je to tady. Přijeli dva kluci, jeden delší než druhý, tak okolo osmičky. „Ahoj,“ volá Káča, neznaje etiketu podle pana Špačka. Pak tak dlouho okukovala u plotu jejich zahrádky, až ji pánové vzali na vědomí.

Najednou přiběhla, sebrala čokoládu (mírně načatou) a zmizela. Slyším ji: „Říkala jsem ti přece, abys tady čekal.“

Nicméně čokoláda se nevrátila. Nicméně Káča měla náležitě špinavou pusu i triko. Zda měl špinavou pusu i ten kluk, nevíme. Jen si představujeme rozhovor 108 cm dlouhé Káči se zakloněnou hlavou. Vybrala si toho delšího z nich.

- Každá ženská má ty své nálady. Cestou ze školky mi opakovala Káča: „Nemluv na mě.“ Ona to nemluvila, ona to křičela, že to bylo slyšet od Lidického náměstí až k ulici Na Tržišti. Neměla k tomu nejmenší důvod. Jen jsem ji pravil o tom, že vrba vypadá jako ženská s

dlouhými vlasy a že je to pěkné, když jí vítr ty vlasy čechrá. Ale ona zase, ať na ní nemluví. Přesto vím, že si vrby všimla a někdy se tam za větru půjde podívat. Ale dominantní bylo to její: „Nemluv na mne.“ Čí geny vedou Kačenku k takovému chování, to samozřejmě neprozradím

- Kačenka odjela „ke moři“ a není o čem psát a není tu nikdo, kdo by nám říkal, jak my dospěli ten život vedem blbě. Jediná zpráva, kterou jsme dostali prostřednictvím kyslíku (O2) je, že viděla hvězdičičku a že jí hoření díl dvoudílných plavek stále padá. Zatím.

Kačenka si přinesla z Prachovských skal stříbro. Nu, nebyl to velký kus stříbra. Jen takový kousek ozdoby. Našla ho na cestě mezi skalami a tvrdila mi, že ho ztratila princezna, když ji unášel drak. Dala si tu ozdobu pod polštář a každé ráno, než šla do školky, se na ní dlouho dívala. Pak najednou povídá: „A kdy půjdeme toho draka zbít a princeznu osvobodit?“

- Kačenka tu není. Tráví prázdniny s rodiči na venkově, kde zakouší všechny nezralé plody léta, studenou vodu bazénu a mnohé kaluže a bláta. Snaží se napodobovat všechny neřesti nás dospělých, abychom ji měli co vytýkat. Taky pobývá u druhého dědečka, který je měkčí. Váží 113 kilogramů a když se na něm sedí, tak netlačí. Potkáváme se s ní jen zprostředkovaně, tím zajímavěji a poučněji. Je známo, že Kačenka miluje kepuč, který může úplně ke všemu. Při naší návštěvě na jižní Moravě ve vinorodé vsi povšimli jsme si, že hostitel k snídani silně maže chleba s máslem čímsi červeným. Ano, byl to domácí kečup. Příbuzenský řetězec mezi Kačenkou a strýcem je dlouhý a klikatý. Ale láska ke kečupu se jím úspěšně přenáší.

-Káča u počítače, aby rodiče měli chvilku klidu. Jako Brouček má na sobě jakási tykadla. Mačká tlačítka na myši. Kohosi na té obrazovce zastřeluje? Nebo ji křivdím a ona jen poslouchá pohádku? Nemůžu se zeptat. Má sluchátka, neslyší mne. Ta sluchátka má spousta lidí na ulici. I ve vlaku. Nikdy si netroufnu udělat zkoušku, ať mi zopakují poslední nářev. Mají ta sluchátka proto, aby se odizolovali od světa?

-Strojíme se, spěcháme. Najednou se Káča vyškubne a začne se šťourat v nose. Pozoruju, jak si to šťourání užívá. Mladá dáma a taková neřest. Začínám si představovat starší dámy, které se, jsou-li samy, pitvoří před zrcadlem nacvičujíc si třeba „pohled naivky“. Nebo jak si šéf zkouší „vladařské“ gesto pro poradu. Jsou jiné, daleko intimnější neřesti, které my lidi máme. Káča se to ještě nenaučila skrývat.

- Káča ráda na počítači tvořivě. Malujeme. Nejradši vybírá barvy výplně. A píšeme. T je táta, B (dvě břicha) je Bára D je ale děda i Daniel. jedno břicho. Kačence to moc neseď. Děda má břich několik, Daniel je střízlík. Analogie někdy nefunguje.

- Držíme s Káčou siestu. Krájíme jablko, ona měsíček, já měsíček. Najednou mi ta holka začne vyprávět, že budou mít koně. Až si vezme Ondřeje (taky je zatím čtyřletý), koupějí si koně od Dariny a budou na něm jezdit. Střídavě. Martínka si nevezme, protože ten by ji ani nenechal svézt, pořád by jezdil sám. Jak krásně mi to dítě vysvětlilo podstatu manželství. Pak si bereme babiččin klobouk, protože prší, a jdeme do dveří pouštět bubliny. Některé vydrží dlouho, za rohem je bere vítr, a tak musíme vybíhat, abychom věděli, jak daleko doletí. Doletí daleko. Akorát že ten vítr vzal Káče i klobouk a vymáchal ho v kaluži. Neříkejte to babičce.

STŘÍPKY ÚSMĚVNÉ I VÁŽNÉ aneb SESTRÍČKA VZPOMÍNÁ

Zlata ZÁKOUTSKÁ

(Děj a doba - padesátá léta, místo - jedna blíže neurčená klinika.)

Nade dveřmi ambulance svítil červený ovál lampy s nápisem "NEVSTUPOVAT". Občas pronikl na chodbu tlumený zvuk hlasu, výkřik nebo cvaknutí nástroje. Charakteristický pach lysolu byl všude. Dveře se otevřely a šero chodby na okamžik rozťal kužel jasného světla. Do ambulance vstupoval lékař. Časně ráno, 2 hodiny po půlnoci, se vepsaly do jeho očí. Skončil operaci, chvíli si zdíml a už znovu ho sestra volala telefonem dolů. Nepěkná noc a dlouhý den další služby má ještě před sebou. Naladil tvář do vlídnosti: "Tak copak se vám stalo, pane Kopecký?"

"Pokopalo mě prase," zněla lakonická odpověď, která trochu zacukala koutky úst lékaře. Je ten chlap opilý nebo si ze mne dělá blázny?

"Položte se!" Lékař prohmatl nohy s mnoha podlitinami i záda s čerstvými modřinami.

"Zavěste ho na rentgen!" , podával sestře žádanku.

"Tak, pane Kopecký, máte zhmožděná dvě žebra a nalomenou bércovou kost," hovořil lékař s postiženým při obvazování hrudníku.

"A teď mi povězte, jak se vám to stalo. Popral jste se s někým?"

"Ne, teda ano, prase se na mne vrhlo a já nestačil uskočit. ten vepř vysloveně útočil. Přirazil mě ke zdi a chvíli trvalo než jsem ho přemohl. Lano bylo v dosahu, zachytil jsem mu smyčkou nohy a pak už to bylo dobrý, ale ta bolest mě přemohla. Přiběhl kamarád a pomohl mi."

"?"

"Já dělám na jatkách, mám dneska noční směnu."

"Ach, ty noční," pomyslel si lékař, když sestra odvážela pacienta na lůžko, "všichni jsme vystaveni nějakému nebezpečí."

Dvouletá Marienka měla svůj domov v malé tatranské dědině. Od svého jednoho roku se léčila v sanatoriu v Hágách. Absolvovala dlouhou cestu sanitkou. Byla přijata na kliniku a aklimatizaci, předoperační přípravě a nakonec k operaci. Příprava a vyšetření byla velmi náročná pro dítě i lékaře. Na klinice jí byl odebrán lalok plíce. Její tvářičky byly stále zdravě červené, baculatá holčička klidná a trpělivá, byla téměř po třech měsících převezena sanitkou do svého, dosud neznámého, domova.

Zdravý vzduch ve vysokých horách jí jistě půjde k duhu a nezbylo nám než doufat, že v početné rodině se jí dostane péče, kterou bude potřebovat. Buď zdráva, Marienko, dobrý život!